

ابتدای بهار امسال چند استان کشور درگیر سیل شدند با گذشت ۳ ماه وضعیت این اسکان ها چه شده است؟

بهار تمام شد از سیل زده ها چه خبر؟

مهروز ماهر
روزنامه نگار

بهار امسال در ۲۵ استان و حدود ۴۰۰ شهر و روستای کشور با بارش های تند و سیل آسا به ویژه در مناطق شمال، غرب و جنوب غربی ایران آغاز شد که سیلاب های کم سابقه ای را به دنبال داشت و ریزش های جوی چنان در طول ۱۰۰ سال اخیر بی سابقه بود که مردم و مسئولان را غافلگیر کرد و تلفات جانی و مالی بسیاری برجای گذاشت. آبگرفتگی و سیل زدگی مردم استان های مازندران، گلستان، لرستان و خوزستان را در انبوهی از گل ولای پیچید. ساکنان مراکز روستایی و شهری در این چهار استان به طور همزمان شاهد آبگرفتگی گسترده، طغیان رودخانه ها، رانش زمین، قطع درختان، ریزش سنگ و قطع آب و برق بودند. فاجعه سیلاب اخیر چنان شدید بود که برخی خانواده های ایرانی را

داغدار کرد. افرادی هم که از سیل جان سالم به در برده بودند یا در سوگ عزیزان شان نشسته بودند یا در غم و اندوه زندگی گل گرفته شان روز را به شب می رساندند. علاوه بر این از سویی شهر را آب برداشته بود اما مردم هنوز آبی برای آشامیدن نداشتند و منتظر امداد مردمی و هلال احمر بودند تا به آنها آب و غذایی برسانند. بماند که خانه بسیاری از مردم گلستان و لرستان بر اثر شدت گل ولای و آوار دیگر جای زندگی کردن نبود و آنها را چادر نشین کرده بود اما مردم دست از کار و تلاش برنداشتند و علی رغم نابودی خانه و زمین های کشاورزی شان باز هم آستین بالا زدند و کمر همت به ساختن زندگی دوباره بستند. در این مدت هریک از مسئولان هم از مناطق سیل زده بازدید کردند و به مردم سیل زده قول و وعده هایسی دادند اما حالا که به آخرین روزهای فصل بهار نزدیک می شویم هنوز هم ساکنان این استان ها با مشکلات بسیاری مانند نبود سیستم سرمایشی و بروز بیماری های عفونی و گزش حشرات و گرمزدگی کودکان دست و پنجه نرم می کنند. گویی سیل

بدیخی مردم این مناطق تمام شدنی نیست و سیل زدگان خانه به دوش در استان لرستان در کمپ هایی زندگی می کنند که حتی از امکانات اولیه مانند سرویس بهداشتی محروم هستند. در نخستین روزهای وقوع سیل بسیاری از مردم به صورت جهادی و داوطلبانه برای امداد رسانی به استان های سیل زده روانه شدند و مسئولان هم در آن ایام وعده هایی به این سیل زدگان دادند اما وعده شان فقط در حد شعار و سخنرانی ماند و مردم هم به زندگی روزمره خود پرداختند و حالا دیگر کسی به فکر آنها نیست. عبدالرضا رحمانی فضلی، وزیر کشور در جلسات مختلف به مردم استان های سیل زده قول داده بود تا آخر خرداد ماه همه خانه های آسیب دیده را مرمت و تعمیر کنند، زیرا همه خانه ها شناسایی و شناسنامه های شان آماده شده است اما علی رغم همه وعده ها و پیگیری های دولت بخشی از مطالبات مردم و مصوبات دولت اجرایی نشده، به طوری که هفته گذشته وزیر کشور در چهارمین جلسه قرارگاه بازسازی و نوسازی مناطق سیل زده

با حضور همه دستگاه های ذیربط نسبت به عملکرد بانک ها معترض بود چون بانک ها نسبت به تعهدات شان در زمینه ارائه تسهیلات در مناطق سیل زده به خوبی عمل نکردند و در حالی که طبق صورتجلسه ها قرار بود قراردادهای تا پایان خرداد منعقد شود اما هنوز چنین چیزی اتفاق نیفتاده است. به طوری که سازمان برنامه و بودجه به عنوان مسئول تعیین اولویت پرداخت ها، از مجموع حدود پنج هزار میلیارد تومان تسهیلاتی که مقرر بود تامین شود، حدود سه هزار میلیارد تومان را به خزانه فرستاده و خزانه از این میزان صرفا حدود هزار و ۷۰۰ میلیارد را پرداخت کرده است. بر همین اساس رئیس قرارگاه بازسازی و نوسازی مناطق سیل زده تا دو هفته آینده به بانک ها فرصت داد کار انعقاد قراردادهای را برای پرداخت تسهیلات به سیل زدگان که مقرر بود تا پایان خرداد به نتیجه برسانند، به سرعت نهایی کنند و پس از مدت اضافه شده، بار دیگر در جلسه ای اقدامات بانک ها بررسی خواهد شد.

فقط ۱۰ درصد از اقدامات در گلستان انجام شده است

محمد تقی زمانی نژاد، مدیر کل بنیاد مسکن استان گلستان در گفت و گو با «فرهنگستان» در مورد آخرین وضعیت ساخت و ساز در مناطق سیل زده استان گلستان گفت: «بارندگی شدیدی که در انتهای سال ۹۷ و در ابتدای سال ۹۸ در استان گلستان روی داد به بیش از ۵۰۰ روستا و چهار شهر آق قلا، گمیشان، گنبد و سیمین شهر خسارت جدی وارد که عمده ترین خسارات در دو شهر آق قلا و گمیشان بود. در سیل استان خوزستان حدود ۱۸ هزار واحد مسکونی خسارت دیدند که از این تعداد حدود هفت هزار و ۳۰۰ مورد باید احداث و مجدد نوسازی شوند و ۱۰ هزار و ۵۰۰ مورد نیز تعمیراتی است. همچنین از این تعداد حدود پنج هزار و ۱۷۲ واحد شهری و ۱۲ هزار و ۶۶۱ واحد روستایی است. تاکنون از ۱۸ هزار واحد مسکونی خسارت دیده برای ۱۲ هزار و ۵۰۰ واحد پرونده بانکی تشکیل شده و ۱۲ هزار و ۱۶۷ واحد به بانک معرفی شده اند اما در نهایت بانک فقط با یک هزار و ۸۰۰ واحد قرارداد بسته است. متاسفانه شاهد کندی روند ارائه خدمات بانک ها به سیل زدگان هستیم، زیرا به واسطه لغو مصوبه قبلی بانک ها از سوی هیات دولت و از سوی دیگر به دلیل بهر روزرسانی سیستم بانکی کشور و فقه ای در خدمت رسانی بانک ها به سیل زدگان ایجاد شده که هم اکنون از بانک ها انتظار داریم با افزایش نیروی انسانی و ارائه امکانات روند خدمت رسانی به سیل زدگان را تسهیل و تسریع کنند، زیرا روستاییان با فرآیند بانک ها در مورد چک و سفته آشنایی ندارند. در حالی که دولت اعلام کرده بود سیل زدگان برای دریافت تسهیلات از سفته های زنجیره ای (سه نفر ضامن یکدیگر) استفاده کنند اما برخی بانک ها این روند را نمی پذیرفتند و پنج ضامن زنجیره ای می پذیرفتند که با پیگیری های صورت گرفته در جلسه روز گذشته این مشکل نیز حل شد. هم اکنون حدود ۲۵ میلیارد تومان کمک بلاعوض از سوی دولت به پنج هزار خانوار سیل زده ارائه شده است و ۱۲۰۰ واحد پی کنی، ۱۵۰ فونداسیون، ۵۰ ستون سقف انجام و کار چهار واحد مسکونی نیز به طور کامل به پایان رسیده است اما به طور کلی روند ارائه خدمات خیلی کند و آرام پیش می رود که امیدواریم طبق قول وزیر کشور، روند بازسازی و تعمیر واحدهای سیل زده تا پایان تیرماه به اتمام برسد. هم اکنون از حدود ۱۰ هزار و ۵۰۰ واحد تعمیراتی حدود هفت هزار و ۵۰۰ واحد به بانک معرفی شده اند که اگر بانک ها روند ارائه تسهیلات را سریع تر انجام دهند، بسیاری از واحدهای تخریبی و تعمیراتی ساماندهی خواهند شد. متاسفانه علاوه بر مشکلات بانک ها، روند طولانی و زمانبر بروکراسی اداری شهرداری ها و نظام مهندسی نیز یکی از موانع ارائه خدمات به سیل زدگان است زیرا تا زمانی که پروانه صادر نشود، متقاضیان نمی توانند قسط اول را دریافت کنند، بر همین اساس تاکنون از ۱۰۰ درصد عملیاتی که باید در استان گلستان صورت گیرد حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد کارهای عمرانی اجرا شده است.»

ارائه کند تسهیلات بانکی به سیل زدگان مازندران

سیل بهار امسال در استان مازندران منجر به وارد شدن حدود هفت هزار میلیارد ریال خسارت به تاسیسات زیربنایی، کشاورزی، واحدهای مسکونی و تجاری و راه های ارتباطی شد، به طوری که خانی مدیرعامل بنیاد مسکن استان مازندران به «فرهنگستان» گفت: «استان مازندران شاهد دو مرحله سیلاب وسیع در این منطقه بود و در این حادثه حدود ۶ هزار و ۸۰۰ واحد مسکونی در ۱۲ شهرستان و ۱۷۹ روستا خسارت دیدند که همه این واحدها در سیستم پایش بنیاد مسکن به ثبت رسیده است و متقاضیان تشکیل پرونده داده اند، زیرا مازندران جزء اولین استان های بود که درگیر سیل شد به همین دلیل سه روز بعد از کارشناسی و ارزیابی مناطق سیل زده پرداخت کمک های بلاعوض به واحدهای سیل زده آغاز شد و اعتبارات لازم نیز از سوی دولت تامین شد و اختصاص یافت. تاکنون حدود ۲۴ میلیارد تومان کمک های بلاعوض تعمیراتی و معیشتی به سیل زدگان پرداخت شده است که از ۶ هزار و ۸۰۰ واحد مسکونی برای ۶ هزار و ۷۸۰ واحد پرونده تشکیل شده و ۶ هزار و ۴۰۰ پرونده نیز به بانک های عامل معرفی شده اند و دوهزار و ۷۹۸ واحد نیز انعقاد قرارداد بانکی صورت گرفت اما متاسفانه پس از مصوبه دولت برای تغییر سیستم بانکی سرعت عمل بانک ها و ارائه تسهیلات کاهش یافت که به همان نسبت نیز با کندی ساخت و ساز در استان مواجه بودیم، زیرا روند پرداخت وام با بازسازی و تعمیر رابطه مستقیم دارد. در مجموع پنج هزار و ۵۴۰ واحد تعمیراتی در استان مازندران داشتیم که پس از دریافت کمک های بلاعوض عملیات بازسازی و تعمیر در چهار هزار و ۴۴۰ واحد مسکونی آغاز شده و در دوهزار و ۹۸۰ واحد مسکونی نیز تعمیرات به اتمام رسیده است، زیرا مردم با کمک منابع بانکی و کمک های بلاعوض توانستند به سرعت واحدهای خود را بازسازی کنند. طبق آخرین مذاکرات با بانک ها نیز مقرر شد از روز شنبه آینده سرعت ارائه منابع مالی و خدمات رسانی به سیل زدگان تسریع شود که در این صورت تا پایان تیرماه بازسازی واحدهای مسکونی تعمیراتی به اتمام می رسد. هم اکنون ۶۶۹ واحد احداثی در استان مازندران داریم که جزء واحدهای قدیمی و درگیر آبگرفتگی های وسیع بودند که با پیگیری های صورت گرفته ۲۹۲ واحد آواربرداری، ۲۱۸ واحد صدور پروانه و ۱۱۰ واحد اجرای فونداسیون انجام شده که در صورت مشارکت مردمی تا پایان شهریور و مهر به پایان خواهد رسید. البته باید توجه داشته باشیم رانش زمین و برف نیز در استان مازندران خساراتی برجای گذاشت، به طوری که علاوه بر خسارت به برخی واحدهای مسکونی جاده ها و راه های ارتباطی اصلی نیز تخریب شد و اخیرا از سوی وزارت راه و شهرسازی دو منطقه برای انتقال ساکنان این مناطق به ما معرفی شده که در حال پیگیری و واگذاری هستیم تا حدود ۶۰ واحد مسکونی خسارت دیده را جایه کنیم. هم اکنون در واحدهای تعمیراتی حدود ۷۰ درصد و در واحدهای احداثی حدود ۲۰ درصد عملیات عمرانی به پایان رسیده است.»

باز هم تاخیر در بازسازی خوزستان

سیل خوزستان از اوایل فروردین ماه امسال در این استان به وقوع پیوست و تا پایان ماه نیز همچنان ادامه داشت. بر اساس برآورد اولیه وقوع سیلاب اخیر در خوزستان بیش از ۴۰ هزار میلیارد ریال خسارت به استان خوزستان وارد کرده است و بسیاری از زمین های کشاورزی و دام های مردم این استان در اثر سیل نابود شد، به طوری که نصرالله دهقانی رئیس ستاد هماهنگی بازسازی مناطق سیل زده استان خوزستان به «فرهنگستان» گفت: «با کمک پنج استان معین کارشناسی و ارزیابی حدود ۲۲ هزار واحد مسکونی انجام شد زیرا حدود ۱۵۰ روستا و ۶ شهر از استان خوزستان تحت تاثیر سیل قرار گرفت و خسارت های جدی به این منطقه وارد شد.» در اثر سیل ۱۸ هزار واحد مسکونی شهری و روستایی آسیب دیده و برخی نیز تخریب شدند که تاکنون اطلاعات حدود ۱۶ هزار واحد به صورت قطعی در سامانه پایش به ثبت رسیده است. از این حدود سه هزار و ۲۰۰ واحد احداثی شهری و روستایی و ۱۲ هزار واحد مسکونی نیز تعمیراتی است. تاکنون بیش از ۹ هزار و ۵۰۰ پرونده واحدهای مسکونی را به بانک ها معرفی کردیم که تا روز گذشته سه هزار و ۲۰۰ پرونده منجر به انعقاد قرارداد بانکی شد و حتی ۶۰۰ نفر توانستند اولین قسط تسهیلات بانکی را دریافت کنند ولی به طور کلی حدود ۱۵ تا ۲۰ روز از زمان عملیاتی شدن و اجرایی شدن اقدامات عمرانی در این استان می گذرد. متاسفانه بانک ها هنوز به صورت جدی پای کار نیامده اند و با توجه به اینکه پول بازسازی مشخصا از منابع بانکی تامین می شود تا زمانی که بانک ها پرداخت های خود را به مردم سیل زده آغاز نکنند طبیعتا مردم هم نمی توانند عملیات بازسازی و نوسازی واحدهای مسکونی آسیب دیده خود را انجام دهند. همچنین باید توجه داشته باشیم همین میزان ناچیزی که از کار صورت گرفته از محل کمک های مردمی و کمک های بلاعوض دولت بوده زیرا تاکنون حدود ۱۰ میلیارد تومان کمک بلاعوض به حدود دوهزار نفر اختصاص یافته است. هم اکنون نمی توانیم ارزیابی کلی راجع به میزان اجرایی شدن مصوبات دولت در زمینه مسکن ارائه دهیم چون تازه دو ماه از فروکش کردن آب در استان خوزستان گذشته و حتی در برخی مناطق مانند شادگان فقط ۱۵ روز است که آبی در شهر دیده نمی شود و امکان حضور نیروهای ارزیابی و اقدامات عمرانی وجود دارد، به همین دلیل کار تعمیر و بازسازی واحدهای سیل زده استان خوزستان تا پایان شهریورماه به طول می انجامد.»

وعده های دولت به سیل زدگان روی کاغذ باقی ماند

برآورد های اولیه در سیل استان لرستان حاکی از آن است که سیل در این استان حدود ۱۵ هزار میلیارد ریال خسارت برجای گذاشته و به بیش از ۷۲ هزار واحد مسکونی خسارت وارد کرده است، زیرا در اثر این سیل ۵۷ پل و ۲۵۰ کیلومتر راه اصلی و بزرگراه تخریب شد، متاسفانه علی رغم وعده های دولت و مصوباتی که برای بازسازی و نوسازی و جبران خسارات در این منطقه داده شده بود هنوز هیچ یک محقق نشده است، به طوری که محمد خدابخشی، نماینده الیگودرز به «فرهنگستان» گفت: «پس از وقوع سیل در استان لرستان خسارت های بسیاری به مردم این منطقه وارد شد، البته دولت در همان ابتدای امر وعده های بسیاری به مردم داد که خسارت های به جا مانده از سیل را به سرعت جبران خواهد کرد اما این وعده ها همچنان در حد شعار و حرف روی کاغذ باقی ماند و هنوز هیچ یک از وعده های دولت روی زمین اجرایی نشده است. جاده ها و راه های ارتباطی بسیاری در لرستان آسیب دید و تخریب شد اما اقدامات دولت فقط در حد ارزیابی و برآورد هزینه و تفکیک وظایف دستگاه ها باقی ماند که مشخص کردند حدود ۳۵۰ کیلومتر راه ارتباطی تخریب شده و هزینه بازسازی جاده های اصلی حدود ۱۶۹ میلیارد تومان است. مردم لرستان پس از سیل هیچ اقدام عملیاتی و اجرایی از این دولت ندیدند و همواره از دولت ناراضی و گلایه مند هستند،

وعده های دولت به سیل زدگان گلستان محقق نشد

شهرام کوسه غراوی، نماینده مردم استان گلستان با انتقاد از عدم اجرای مصوبات دولت در مناطق سیل زده به «فرهنگستان» گفت: «با توجه به سیل و رانش زمین در استان گلستان خسارت های بسیاری به مردم این مناطق وارد شد اما فقط در این مدت بازگشایی راه های ارتباطی انجام شد و حتی هیچ توجهی به بازگشایی مسیرهای تخریب شده بین مزارع صورت نگرفته است. دولت وعده های بسیاری در زمینه ارائه تسهیلات بانکی و بلاعوض به مردم سیل زده داده بود اما متاسفانه هیچ پرداختی به مردم انجام نشده و روند کار به کندی در حال پیگیری است. با توجه به اینکه در اکثر مواقع بعد از بحران با مشکلات بسیار عدیدهای مواجه هستیم که در این مواقع مردم ناچارند به تنهایی مشکلات خود را حل و فصل کنند بر همین اساس دولت باید تمهیدات ویژه ای برای این مناطق ببیند که به نظر می رسد چنین اراده ای در دولت وجود ندارد. خوشبختانه پس از دستور مقام معظم رهبری مدیریت بحران صورت گرفت و بسیاری از نیروهای مردمی و جهادی به میدان آمدند اما هنوز راه های ارتباطی گمیشان بازگشایی نشده و خسارت های ناشی از رانش های زمین ترمیم نشده است، در حالی که باید مطالعات و تحقیقاتی در این زمینه صورت گیرد زیرا احتمال وقوع چنین آسیبی در آینده نیز چندان دور از انتظار نیست. متاسفانه بخش عظیمی از مشکلات ما ناشی از این است که بعد از بحران هر یک از دستگاه ها و سازمان های متولی مشکلات و تصمیمات را به گردن دستگاه های دیگری می اندازند، در حالی که باید از این فضا دوری کنیم و با جدیت به حل مشکلات مردم سیل زده بپردازیم. پیشرفت عملیاتی و جبران خسارت های مردم سیل زده بسیار ناچیز و در حداقل میزان ممکن صورت گرفته که از دولت می خواهیم در راستای تسهیل و تسریع مشکلات مردم به صورت راهبردی عمل کند اما تاکنون اقدامات چشمگیر و جهشی در این زمینه دیده نشده است.»

به همین دلیل نیز به صورت مکرر به فرمانداری و دفاتر نماینده های استان مراجعه می کنند و خواستار حل مشکلات و پیگیری محقق شدن مطالبات خود در سیل هستند.» نمایندگان استان نیز انتقادات بسیاری به عملکرد مسئولان دستگاه های اجرایی دارند، زیرا بعد از گذشت چهار ماه از وقوع سیل در این استان هنوز هیچ اقدام ملموسی از سوی دولت و مسئولان دستگاه های اجرایی دیده نشده و دولت هیچ اقدام درخوری برای جبران خسارت سیل زدگان استان لرستان انجام نداده است. اگرچه برخی محورهای مواصلاتی و راه های ارتباطی پس از سیل بازگشایی شده اما هنوز هم تردد در برخی محورها به سختی امکان پذیر بوده و به صورت کامل این مشکل حل نشده است. علاوه بر این متاسفانه علی رغم وعده های دولت در مورد ایجاد اشتغال برای سیل زدگان استان لرستان هیچ اقدامی صورت نگرفت، چه بسا مشکل بیکاری مردم لرستان پس از سیل حادث شد، به همین دلیل به دولت پیشنهاد می کنیم اگر واقعا می خواهند مشکل بیکاری و اشتغال مردم لرستان را حل کنند، زمان اجرای پروژه ها مانند کاغذسازی، لاستیک سازی و مجتمع گردشگری که پیش از این از سوی نهادهای حاکمیتی کلنگ زنی شده بود را سرعت بخشد، زیرا فقط با حرف و شعار مشکلات مردم سیل زده و بیکاری جوانان حل نمی شود.